

การพัฒนาารูปแบบการวัดแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษโดยใช้เพลงประกอบ
การสอนสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

A Measurement Model Development of English Learning Motivation
Using Song-Based Instruction for Grade Iii Students

อภิสรพร หงษ์วิลัย¹ วีระพงษ์ แพงคำฮัก² บุญมี พรธษา³

Siriprapha Kawboonsai, Weerapong Paengkamhag, Boonmee Pansa

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาประสิทธิภาพของสื่อเพลงภาษาอังกฤษ 2. เพื่อเปรียบเทียบผลการเรียนรู้เรื่องการพัฒนาารูปแบบการวัดแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษโดยใช้เพลงประกอบการสอนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยนวัตกรรมของผู้วิจัย 3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้เรื่องการพัฒนาารูปแบบการวัดแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษโดยใช้เพลงประกอบการสอนก่อนเรียนและหลังเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 40 คน จากโรงเรียนวัดบ้านสร้าง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่ตอบแบบสอบถามตามความสมัครใจ ระยะเวลาที่ใช้จำนวน 6 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) เพลง ใช้สำหรับการสอนคำศัพท์และประโยคคำถาม 2) แบบทดสอบออนไลน์ก่อนเรียน 3) แบบทดสอบระหว่างเรียน 4) แบบทดสอบออนไลน์หลังเรียน 5) แบบประเมินความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติที่แบบไม่อิสระจากกัน (t-test for dependent samples) และ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมประมวลผลสำเร็จรูป ผลการวิจัยพบว่า 1. ประสิทธิภาพของสื่อนวัตกรรมเพลง โดยภาพรวมมีค่าเท่ากับ 75.4/80.6 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 70/70 ที่กำหนดไว้และนักเรียนที่เรียนด้วยสื่อนวัตกรรมเพลง มีคะแนนเพิ่มขึ้นเท่ากับ 0.58 หรือ คิดเป็นร้อยละ 58.49 2. ผลเปรียบเทียบทางการเรียนของนักเรียนที่ใช้การสอนด้วยสื่อนวัตกรรมเพลง หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ใช้การสอนด้วยสื่อนวัตกรรมเพลง หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คะแนนเฉลี่ยเรื่อง Animal ที่เรียนด้วยเพลง สูงกว่า

Received: 2022-09-11 Revised: 2022-10-12 Accepted: 2022-10-17

¹ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Faculty of Education, Mahachulalongkornrajavidyalaya University. Corresponding Author e-mail: Sairoong.bub@mcu.ac.th

² คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Faculty of Education, Mahachulalongkornrajavidyalaya University.

³ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Faculty of Education, Mahachulalongkornrajavidyalaya University.

เกณฑ์ที่กำหนด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยสื่อนวัตกรรมเพลง สูงกว่า การสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลสัมฤทธิ์ความคงทนทางการเรียนรู้เรื่อง Animal ด้วยสื่อนวัตกรรมเพลง หลังจากผ่านไป 2 สัปดาห์ของนักเรียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ (Keywords): การพัฒนารูปแบบ; แรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษ; เพลงประกอบการสอน

Abstract

The objectives of this research were: 1. to study the effectiveness of English media; 2. to compare the learning outcomes on the model development of measuring the motivation in learning English by using music for teaching before and after classes; 3. to compare the learning achievement to the development of an English-learning motivation measurement model using pre- and post-study background music. The sample group used in this research consisted of 40 primary school students from Wat Ban Sang School, Phra Nakhon Si Ayutthaya Province who answered the questionnaire voluntarily. The duration of the study was 6 weeks. The research instruments were 1) songs used for teaching vocabulary and question sentences; 2) online test before class; 3) test during class; 4) online test after class; 5) assessment satisfaction. The data were statistically analyzed by mean scores, percentage standard deviation and t-test for dependent samples. The statistics program was run by the computer program. The results of the research were found that 1. the efficiency of musical innovation got an average 75.4/80.6 which was higher than the definition of 70/70 and the students who studied with musical innovation had more marks of 0.85 or percentage score of 58.49. 2. the comparative results of the students taught by music innovative media after class higher than before class were significant difference at the 0.05 level. 3. the learning achievement of students taught by music innovative media after class higher than before class were significant difference at the 0.05 level. The average score of animal story were higher than the definition with significant difference at the 0.05 level and the learning achievement of the students learning with the music innovative media was higher than normal teaching with significant difference at the 0.05 level. The achievement and retention of learning of animal story by the music innovative media after 2 weeks was high with teaching with significant difference at the 0.05 level.

Keywords: Model Development; Motivation of English Learning; Music for Teaching

บทนำ (Introduction)

การท่องเที่ยวนับว่าเป็นอุตสาหกรรมที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ เนื่องจากเป็นอุตสาหกรรมที่มีการขยายตัวสูง การท่องเที่ยวของไทยถือเป็นอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพในการพัฒนาให้กลายเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวของโลกได้ มีความเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วและมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่มีความแตกต่างจากอุตสาหกรรมบริการและการผลิตสินค้าอื่น ๆ จึงทำให้มีระบบการให้บริการเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว (Tourism Service System) อันได้แก่การบริการข้อมูลข่าวสาร การบริการคมนาคมขนส่ง การบริการอำนวยความสะดวกในการผ่านเข้า-ออกระหว่างประเทศ การให้บริการโดยบริษัทนำเที่ยว การบริการมัคคุเทศก์ การบริการสถานที่พักผ่อน การบริการภัตตาคารร้านอาหาร การบริการสินค้าของที่ระลึก การบริการด้านการบันเทิง และระบบการให้ความคุ้มครองรักษาความปลอดภัย ระบบการให้บริการจึงเข้ามาทำหน้าที่เป็นสะพานเชื่อมโยงอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวในการเดินทางไปสัมผัสยังแหล่งท่องเที่ยว (Tourist Attraction) ตามที่ปรารถนา ซึ่งความปรารถนาหรือความต้องการ (Demand) ของการท่องเที่ยวจะถูกกระตุ้นโดยระบบของการตลาด (Marketing System) และผลจากการใช้บริการร่วมกับการสัมผัสแหล่งท่องเที่ยวจะส่งผลให้นักท่องเที่ยวเป็นผู้ตัดสินใจว่าได้รับความประทับใจหรือมีความพึงพอใจเพียงไร รายได้ที่ได้มาจากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวจึงเป็นแหล่งที่มาของเงินตราต่างประเทศ การลงทุนในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวช่วยสร้างงานอาชีพ เกิดการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจ จึงกล่าวได้ว่าการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้เป็นที่ยอมรับของนานาชาติจำเป็นต้องมีภาพลักษณ์การท่องเที่ยวที่ดี

เมื่อพิจารณาการขยายตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย จะพบว่าตั้งแต่ปี 2556-2562 นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในประเทศไทยมีจำนวนเพิ่มขึ้น และรายได้ที่เกิดจากการท่องเที่ยวก็เพิ่มขึ้นทุกปีเช่นกันยกเว้นในปี 2563 เกิดระบาดโรคโควิด 19 ขึ้นทั่วโลก ทำให้นักท่องเที่ยวต่างชาติงดการเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย ทำให้รายได้จากนักท่องเที่ยวในปีนี้หายไป

ประเทศไทยมีการส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว มีความมุ่งมั่นปรารถนาที่จะพัฒนาให้ประเทศอยู่ในความนิยมของนักท่องเที่ยว ดังนั้นการพัฒนาภาพลักษณ์การท่องเที่ยวภายในประเทศจึงมีความสำคัญต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างมาก สถานที่ท่องเที่ยวในประเทศไทยมีความหลากหลาย ทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรม ดังนั้นจึงมีรูปแบบทางการท่องเที่ยวที่หลากหลายเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของไทยนั้นเริ่มขึ้นตั้งแต่ปี 2536 เป็นต้นมาตามกระแสความสนใจของชาวไทยและชาวโลกเกี่ยวกับการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม เนื่องมาจากผลกระทบในเชิงลบของการขยายตัวของธุรกิจท่องเที่ยวที่มีต่อสิ่งแวดล้อมสังคมและวัฒนธรรม จึงทำให้การท่องเที่ยวของไทยมุ่งสู่การพัฒนาแบบยั่งยืน การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมซึ่งถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน อันเป็นแนวคิดที่เกิดขึ้นจากแนวโน้ม 2 ประการมาบรรจบกัน คือ แนวโน้มเกี่ยวกับการอนุรักษ์กับการพัฒนาทางเศรษฐกิจ และแนวโน้มของนักท่องเที่ยวที่มีความต้องการแบบวิถีชีวิตแบบดั้งเดิมหรือการท่องเที่ยวโดยการเข้าไปมีส่วนร่วม และได้สัมผัสกับวัฒนธรรมประเพณีอย่างแท้จริง

การเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแม้ว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจ มีการจ้างงานเพิ่มขึ้น มีการลงทุนและสร้างรายได้เข้าประเทศ แต่ถ้าพิจารณาอีกด้านหนึ่งจะเห็นว่าการท่องเที่ยวได้สร้างความเสียหายให้แก่แหล่งท่องเที่ยวไม่ว่าจะเป็นสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ทางชีวภาพ ทางศิลปวัฒนธรรม ตลอดจนแรงงานบริการของประชาชนในประเทศ เพราะว่าเมื่อการท่องเที่ยวมีการพัฒนาขึ้น ต้องใช้ทรัพยากรเพิ่มขึ้น จึงเป็นเหตุให้เกิดปัญหาและส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและศิลปวัฒนธรรม ในขณะที่ประเทศไทยมีการขยายตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวอย่างรวดเร็ว ประกอบกับการพัฒนาในช่วงที่ผ่านมาการพัฒนาขาดหลักวิชาการและการขาดประสบการณ์ของผู้ประกอบธุรกิจในด้านต่าง ๆ จึงส่งผลให้ประเทศไทยประสบปัญหาอย่างมากในการใช้ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่ไม่คุ้มค่า และผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและศิลปวัฒนธรรม ทำให้เกิดความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยวหรือบางแห่งอาจไม่ได้รับการดูแลรักษาเท่าที่ควร จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยการเตรียมการและการจัดการที่ดี โดยเฉพาะการจัดการโครงสร้างพื้นฐานในแหล่งท่องเที่ยวทั้งทางกายภาพ ชีวภาพ สังคมและวัฒนธรรมโดยให้ความสำคัญต่อการดูแลรักษาอย่างเคร่งครัด โดยไม่ทำให้สภาพแวดล้อมเดิมต้องเปลี่ยนแปลงและแหล่งท่องเที่ยวจะต้องสร้างความพึงพอใจและความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว ต้องคำนึงถึงความคุ้มค่าในระยะยาวและคำนึงถึงความสามารถในการรองรับของพื้นที่ทั้งทางกายภาพ ชีวภาพ สังคม และวัฒนธรรม

ผลกระทบต่อภาพลักษณ์อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและจำเป็นต้องแก้ไขอย่างเร่งด่วน มี 7 ปัญหาดังนี้

1. ปัญหาแหล่งท่องเที่ยวเสื่อมโทรม
2. ปัญหาความไม่ปลอดภัยของนักท่องเที่ยว
3. ปัญหาการเข้าถึงจากภายนอกและการเดินทางเชื่อมโยงในประเทศ
4. ปัญหาด้านการบริการที่ขาดมาตรฐานและขาดประสิทธิภาพ
5. ปัญหาการหลอกลวง และเอาเปรียบนักท่องเที่ยว
6. ปัญหาทัวร์ศูนย์เหรียญ
7. ปัญหาการขายสินค้าแก่นักท่องเที่ยวต่างชาติในราคาสูง

ภาพลักษณ์การท่องเที่ยวของประเทศไทยเป็นภาพที่เกิดขึ้นในใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในประเทศไทยซึ่งประกอบด้วยภาพลักษณ์องค์กร ภาพลักษณ์สินค้าและบริการและภาพลักษณ์แหล่งท่องเที่ยว ภาพลักษณ์การท่องเที่ยวมีผลต่อทัศนคติ พฤติกรรม การจูงใจ และการเลือกแหล่งท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว การสร้างและการจัดการภาพลักษณ์แหล่งท่องเที่ยวให้มีความน่าสนใจและอยู่ในใจของนักท่องเที่ยวเป็นเป้าหมายหลักที่สำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จที่ยั่งยืนของทุกธุรกิจการท่องเที่ยวเพราะภาพลักษณ์การท่องเที่ยวเป็นพื้นฐานของการสร้างความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยว นอกจากนี้ภาพลักษณ์การท่องเที่ยวที่ดียังส่งผลต่อความยั่งยืนของแหล่งท่องเที่ยว ภาพลักษณ์การท่องเที่ยวสามารถประเมินได้จากสามตัวชี้วัดคือ องค์กรสินค้า บริการและแหล่งท่องเที่ยว ดังนั้นภาพลักษณ์การท่องเที่ยวสามารถสร้างขึ้นโดยการปรับปรุงสามด้านนี้ และสร้างบนรากฐานของความเป็นจริงเพื่อให้ นักท่องเที่ยวจดจำและเกิดเป็นภาพความประทับใจแบบไม่รู้ลืม

ภาพลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวส่งผลกระทบบังทางตรงและทางอ้อมต่อความต้องการซื้อและกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้งของนักท่องเที่ยว รวมไปถึงการแนะนำแหล่งท่องเที่ยวไปยังคนอื่นต่อไป

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) เผยผลสำรวจโครงการศึกษาภาพลักษณ์ด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยในสายตาของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ เก็บตัวอย่างจากกลุ่มเป้าหมาย 14 ประเทศ รวมกว่า 3,640 ตัวอย่าง จากกลุ่มนักท่องเที่ยว มาเลเซีย ญี่ปุ่น ไต้หวัน ฮองกง สหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักรออสเตรีย จีน เกาหลี อินเดีย รัสเซีย เยอรมนี สวีเดน และ อิตาลี พบว่าปัจจัยลบที่ทำให้นักท่องเที่ยวไม่ตัดสินใจเดินทางมาไทย 3 เรื่องหลัก คือ ภาพลักษณ์เชิงลบจากวิกฤติการเมือง ภัยธรรมชาติ การค้าประเวณี

ภาพลักษณ์การท่องเที่ยวไทยมีปัญหาในด้านต่าง ๆ อาทิเช่น ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวและมัคคุเทศก์ไม่ได้รับใบอนุญาต ซึ่งทั้งผู้ประกอบการและมัคคุเทศก์ที่ไม่ได้รับอนุญาตจากกรมการท่องเที่ยวแต่ก็ยังสามารถนำนักท่องเที่ยวมาเที่ยวและนำเที่ยวได้ ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาของภาพลักษณ์การท่องเที่ยวไทยที่ติดลบในสายตานักท่องเที่ยวต่างชาติ ทำให้นักท่องเที่ยวต่างชาติไม่สนใจหรือกลัวที่จะมาท่องเที่ยวในประเทศไทย

จังหวัดกลุ่มภาคเหนือตอนบน ซึ่งประกอบด้วย จังหวัดพะเยา จังหวัดเชียงราย และจังหวัดน่าน เป็นจังหวัดที่มีศิลปวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่นที่มีความหลากหลาย แต่ภาพลักษณ์ด้านการท่องเที่ยวไม่โดดเด่น ทำให้ในปัจจุบันมีอัตราการเติบโตเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย โดยเป็นการเพิ่มขึ้นเฉพาะในส่วนของตลาดคนไทย ส่วนใหญ่เป็นการเดินทางท่องเที่ยวภายในภูมิภาค รองลงมา นักท่องเที่ยวจากกรุงเทพฯ สำหรับชาวต่างชาติมีการเติบโตเล็กน้อย

แม้ว่าจะมีความสวยงามทางด้านศิลปวัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิตของชาวบ้านแบบดั้งเดิมอยู่ก็ตาม แต่ก็ยังมีปัจจัยที่ส่งผลให้จังหวัดพะเยา จังหวัดเชียงราย และจังหวัดน่าน ไม่ใช่จังหวัดหลักในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ เนื่องจากทั้งสามจังหวัดนี้ไม่มีกิจกรรมและภาพลักษณ์ที่น่าสนใจในการดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติให้เข้ามาในพื้นที่ ทำให้นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเลือกที่จะเดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดอื่น ๆ แทน

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่อง “แนวทางการพัฒนาภาพลักษณ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมภาคเหนือแบบยั่งยืน” เพื่อนำข้อค้นพบที่ได้เสนอแนะให้กับสำนักงานการท่องเที่ยวจังหวัดเพื่อนำไปพิจารณาปรับปรุงและส่งเสริมภาพลักษณ์ด้านบวกให้ดีขึ้นและขณะเดียวกันก็หามาตรการแก้ไขภาพลักษณ์ด้านลบให้หมดไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคภาพลักษณ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมภาคเหนือ
2. เพื่อศึกษากระบวนการและแนวทางการพัฒนาภาพลักษณ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมภาคเหนือแบบยั่งยืน
3. เพื่อพัฒนาการสร้างภาพลักษณ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมภาคเหนือแบบยั่งยืน

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาภาพลักษณ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมภาคเหนือแบบยั่งยืน” เป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed-Methodology Research) โดยใช้วิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และ การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยเป็นกระบวนการศึกษาวิจัยที่มุ่งพัฒนาภาพลักษณ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมภาคเหนือแบบยั่งยืนโดยมีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

1. การศึกษาวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) มุ่งเน้นการศึกษารวบรวมข้อมูลจากหนังสือ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการพัฒนาภาพลักษณ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมภาคเหนือแบบยั่งยืน โดยมีขั้นตอนดังนี้

1) ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากนโยบายรัฐบาล หนังสือ กฎหมาย เอกสาร รายงานการวิจัย และมติของรัฐบาลเกี่ยวกับนโยบายแนวทางการพัฒนาภาพลักษณ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

2) ศึกษาวิเคราะห์และรวบรวมองค์ความรู้แนวทางการพัฒนาภาพลักษณ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมภาคเหนือแบบยั่งยืน

3) ประมวลข้อมูลเชิงสถิติจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สมาคมการท่องเที่ยวจังหวัด และ สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจังหวัด

4) สังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาภาพลักษณ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมภาคเหนือแบบยั่งยืน

2. การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยดำเนินการดังนี้

1) ดำเนินการออกแบบเครื่องมือ/แบบสอบถามเพื่อทำการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาภาพลักษณ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมภาคเหนือแบบยั่งยืน จากพื้นที่ 3 อำเภอ

2) การสำรวจความคิดเห็น การรับรู้ มาตรการ และแนวทางการพัฒนาภาพลักษณ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมภาคเหนือแบบยั่งยืน จากกลุ่มตัวอย่างประชาชน 3 อำเภอใน 37 ตำบล จำนวน 400 คน

3) วิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจความคิดเห็นและแนวปฏิบัติ การรับรู้ มาตรการ การมีส่วนร่วมในแนวทางการพัฒนาภาพลักษณ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมภาคเหนือแบบยั่งยืน

4) จัดการข้อมูลในเชิงปริมาณเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับความคิดเห็นและแนวปฏิบัติ การรับรู้ มาตรการ การมีส่วนร่วมในแนวทางการพัฒนาภาพลักษณ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมภาคเหนือแบบยั่งยืน

3. การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยดำเนินการดังนี้

1) การสัมภาษณ์นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด จำนวน 3 คน เพื่อทราบนโยบายและแนวทางการพัฒนาภาพลักษณ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมภาคเหนือแบบยั่งยืน

2) การสัมภาษณ์การพัฒนาภาพลักษณ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมภาคเหนือแบบยั่งยืนกับผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว และนักวิชาการด้านการท่องเที่ยว จำนวน 6 คน เพื่อทราบกระบวนการและแนวทางการพัฒนาภาพลักษณ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมภาคเหนือแบบยั่งยืน

3) สัมภาษณ์และสนทนากลุ่มร่วมกับกำนันและผู้ใหญ่บ้านในระดับตำบล 37 ตำบล และในระดับหมู่บ้าน 484 หมู่บ้าน จำนวน 9 คน เพื่อทราบแนวทางการพัฒนาภาพลักษณ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมภาคเหนือแบบยั่งยืน

4) ประมวลข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่มจากผู้ให้ข้อมูลในเชิงคุณภาพแล้วนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์เพื่อให้เห็นแนวทางการพัฒนาภาพลักษณ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมภาคเหนือแบบยั่งยืน

1.2 พื้นที่ในการศึกษาวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาภาพลักษณ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมภาคเหนือแบบยั่งยืน” ใช้พื้นที่ในการศึกษา 3 จังหวัด 3 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา ศึกษาครอบคลุมทั้ง 10 ตำบล, อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย จำนวน 16 ตำบล และอำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน จำนวน 11 ตำบล รวมทั้งหมด 37 ตำบล

1.3 ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant)

ประชากร หมายถึง ประชากรที่อาศัยอยู่ใน 3 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา ซึ่งมี 10 ตำบล 125 หมู่บ้าน มีจำนวนประชากร 70,694 คน อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย จำนวน 16 ตำบล 233 หมู่บ้าน มีจำนวนประชากร 231,712 คน และอำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน จำนวน 11 ตำบล 126 หมู่บ้าน มีจำนวนประชากร 82,211 คน

กลุ่มตัวอย่าง หมายถึง ประชากรที่อาศัยอยู่ในอำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย และอำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน รวมประชากรทั้งสิ้น จำนวนประชากร 384,617 คน จากนั้นเปิดตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน ใช้วิธีการสุ่มตามสัดส่วนของจำนวนประชากร

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในเชิงคุณภาพ ซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญทางด้านนโยบาย ในระดับจังหวัด อำเภอและชุมชนที่เป็นกรณีศึกษา ประกอบด้วย

1) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในเชิงนโยบาย ได้แก่ นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด

2) ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว ได้แก่ ผู้ประกอบการบริษัทท่องเที่ยว เจ้าของกิจการรีสอร์ท โรงแรม และ ผู้ประกอบกิจการเช่ารถเพื่อการท่องเที่ยว

3) ตัวแทนผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ กำนันและผู้ใหญ่บ้าน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในเรื่องของแนวทางการพัฒนาภาพลักษณ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมภาคเหนือแบบยั่งยืน

4) ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลด้านวิชาการเกี่ยวกับการท่องเที่ยว ได้แก่ นักวิชาการด้านการท่องเที่ยว และบริหารธุรกิจ รวม กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้นจำนวน 418 คน

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากแนวคิดของการพัฒนาภาพลักษณ์การท่องเที่ยวภาคเหนือ และแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับการพัฒนาภาพลักษณ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมภาคเหนือ ซึ่งการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้อาศัยรูปแบบของการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ที่อยู่ภายใต้กรอบของแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาภาพลักษณ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมภาคเหนือ ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านนโยบาย 2) ด้านการบริหารจัดการที่ดี 3) ด้านระบบโครงสร้างพื้นฐาน 4) ด้านศิลปวัฒนธรรมประเพณี

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม

1) ขอนหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสูตรหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาการพัฒนาศักยภาพ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อขออนุญาตเข้าทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในเขตพื้นที่อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย และอำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน

2) นำแบบสอบถาม จำนวน 400 ฉบับ ไปแจกประชาชนทั่วไป หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ในพื้นที่อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย และอำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง

3) นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลโดยโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล เน้นการศึกษาวิเคราะห์ทั้งการวิจัยในเชิงเอกสาร (Documentary Research) การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) จากการแจกแบบสอบถาม การสัมภาษณ์ การประชุมกลุ่มย่อย ซึ่งเป็นแนวทางแนวทางการพัฒนาภาพลักษณ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมภาคเหนือแบบยั่งยืน โดยผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์และเนื้อหา (Content analysis) ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ เน้นการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ที่ได้เก็บรวบรวมจากประชาชนจำนวน 400 คน โดยมีขั้นตอนการศึกษาระดับข้อมูลดังนี้

1) เลือกแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ในการตอบวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS/PC (Statistical Package for the Social Science)

2) แบบสอบถามตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

3) แบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับกระบวนการและแนวทางการพัฒนาภาพลักษณ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมภาคเหนือตอนบนแบบยั่งยืน

4) แบบสอบถามตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาภาพลักษณ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมภาคเหนือตอนบนแบบยั่งยืน ซึ่งเป็นข้อมูลความคิดเห็นของประชาชนโดยทำการวิเคราะห์โดย

คำนวณหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ คะแนนเฉลี่ย (X) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายข้อและรายด้าน และเฉลี่ยรวมทุกด้าน โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาค่าเฉลี่ยของคะแนน เพื่อให้เห็นระดับของการพัฒนาภาพลักษณ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมภาคเหนือแบบยั่งยืนในแต่ละด้าน

5) แบบสอบถามตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดให้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคแนวทางการพัฒนาภาพลักษณ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมภาคเหนือแบบยั่งยืน

6) การวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลโดยการเชื่อมโยงแนวคิดทฤษฎีที่ได้กล่าวแล้ว เพื่อให้เห็นแนวทางการพัฒนาภาพลักษณ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมภาคเหนือแบบยั่งยืน

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ คณะผู้วิจัยจึงดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1) การวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยเทคนิคการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

2) การวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยเทคนิคการสนทนากลุ่ม ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

3) นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพมาประมวลผลเพื่อนำมาเป็นแนวทางการพัฒนาภาพลักษณ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมภาคเหนือแบบยั่งยืน

ผลการวิจัย (Research Results)

จากผลการวิจัยข้างต้น พบว่าความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อการพัฒนาภาพลักษณ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมภาคเหนืออย่างยั่งยืน มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายผลในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. สภาพปัญหาอุปสรรคและภาพลักษณ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมภาคเหนือ พบว่าสภาพปัญหาอุปสรรคและภาพลักษณ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมภาคเหนือ มีดังต่อไปนี้ ปัญหาในเรื่องความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว ความเสื่อมโทรมของสถานที่อย่างรวดเร็ว และความเสื่อมล้ำของการกระจายรายได้ และผลประโยชน์ที่เกิดจากการท่องเที่ยว ปัญหาการก่อสร้างอาคารสถานที่ต่างๆ ที่ไม่เป็นระเบียบ ปัญหาการจัดการระบบการขนส่ง ปัญหาด้านมาตรฐานของอาหารหรือสินค้าที่จำหน่ายแก่นักท่องเที่ยว ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยและน้ำเสียจากสถานบริการหรือโรงแรมต่างๆ ปัญหามลพิษทางอากาศ ปัญหาการขาดการส่งเสริมการให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว ปัญหาการขาดการบริการขนส่งสาธารณะสำหรับนักท่องเที่ยว และการขาดความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวในการต้อนรับนักท่องเที่ยว ปัญหาการขาดการสนับสนุนงบประมาณในการทำการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว ขาดการพัฒนาต่อยอดแหล่งท่องเที่ยวเดิม รวมไปถึงปัญหาการขาดความเข้าใจระหว่างหน่วยงานภาครัฐ และชุมชน และการขาดความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อความยั่งยืน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระอธิการสุรศักดิ์ สุขุมมาโลและคณะ ได้ทำการศึกษา การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดสระบุรี ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาอุปสรรค การบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัด สระบุรี พบว่า ด้านชุมชนที่อยู่

อาศัยรอบ ๆ บริเวณจัดวางสิ่งของไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย สุนัขจรจัดและคนจรจัดใช้เป็นที่พักผ่อน ขอดทานสร้างควมร่าคาญให้แก่ นักท่องเที่ยว รวมถึงร้านค้าสะดวกซื้อ ร้านขายลอตเตอรี่ จัดวางขายไม่เป็นระเบียบ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรวิสติ นวภัณฑรรกุล และดวงเงิน ชื่อภักดี ได้ทำการศึกษา แนวทางการพัฒนาการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของเมืองเก่าสงขลาฝั่งบ่อ อยาง พบว่า สำหรับจุดอ่อน (Weaknesses) ของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมย่านเมืองเก่าสงขลาฝั่งบ่อ อยาง พบว่า สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการทางการท่องเที่ยวไม่ได้มาตรฐาน ขาดการสร้าง ความโดดเด่นและเรื่องราว (Story) เพื่อสร้างอัตลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว ขาดบุคลากรด้านการท่องเที่ยวระดับมืออาชีพ ขาดเครื่องมือการสื่อความหมายที่มีคุณภาพ และขาดการมีส่วนร่วมของ คนในชุมชนอย่างจริงจัง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุกัญญา วงศ์เจริญชัยกุล ได้ทำการศึกษา การศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี พบว่า ปัญหาและอุปสรรคของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี เกิดจากการ เศรษฐกิจเติบโตอย่างช้าๆ เนื่องจากรายได้ในชุมชนน้อย เป็นแหล่งท่องเที่ยวเมืองรอง ไม่ได้รับการ สนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องช่วยเหลือในการสร้างจุดสนใจ ไม่มีการประชาสัมพันธ์ ที่หลากหลายและจริงจัง ขาดการสนับสนุนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนด้านการให้ ความรู้ที่ถูกต้องในการใช้เทคโนโลยีพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ลุ่ม อยู่ติดแม่น้ำสายหลักๆ มีความเสี่ยง ต่อภัยธรรมชาติ คนรุ่นใหม่ไม่มาสืบทอดวัฒนธรรมท้องถิ่น

2. ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อแนวทางการพัฒนาภาพลักษณ์การท่องเที่ยวเชิง วัฒนธรรมภาคเหนือแบบยั่งยืน พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อกระบวนการและ แนวทางการพัฒนาภาพลักษณ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมภาคเหนือแบบยั่งยืน โดยภาพรวมมี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.36 ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มี ค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านระบบโครงสร้างพื้นฐาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.38 รองลงมามีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ ด้านนโยบายและด้านศิลปวัฒนธรรมประเพณี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.37 และด้านการบริหาร จัดการที่ดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 ตามลำดับ สอดคล้องกับ พระอธิการสุรศักดิ์ สุขุมโกลและคณะ ได้ศึกษา การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดสระบุรี ผล การศึกษากระบวนการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดสระบุรี พบว่า ด้านการ โฆษณาและประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวและการจัดกิจกรรมงานวัฒนธรรม ประเพณีโดยใช้ วิธีการพิมพ์ของ รถเร่ประชาสัมพันธ์ ติดป้ายไวเนล และใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ผ่านทางเว็บไซต์/ เพจ/ Facebook/ Instagram/ Line ในระบบภาษาไทย และด้านบุคลากร ส่วนมากเป็นผู้มีอายุ และเป็นคนในพื้นที่ ที่มีจิตอาสารวมทั้งพระภิกษุสามเณรในวัดมาช่วยดูแล สถานที่และจัดงาน กิจกรรมต่าง ๆ ด้านการบริการข้อมูลข่าวสารประวัติศาสตร์ของสถานที่ แนะนำเส้นทาง และการจัด สถานที่ที่เป็นจุดเด่นเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้ถ่ายภาพเป็นที่ระลึก ส่วนด้านการรักษาความปลอดภัยได้ ตั้งจุดคัดกรองวัดไข้ แจกใช้ผ้าปิดจมูก แอลกอฮอล์หรือเจลล้างมือเพื่อป้องกันไวรัสโควิด 19 ติดตั้ง กล้องวงจรปิดและมีเจ้าหน้าที่คอยดูแลตลอดเวลา และระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการ พัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในจังหวัดสระบุรี โดยใช้กระบวนการ

การบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ ของ Deming, Edward W. (PDCA) พบว่า พระสงฆ์มีความคิดเห็นต่อการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดสระบุรี โดยใช้กระบวนการการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ ของ Deming, Edward W. (PDCA) โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ในระดับ ($X = 3.43$, S.D. = 0.384) สอดคล้องกับ อัจฉรา ศรีลาชัย ได้ศึกษา แนวทางการจัดการรูปแบบการท่องเที่ยวโดยชุมชนอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา ชุมชนบ้านโคกเมือง ตำบลจรเข้มาก อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า แนวทางในการจัดการรูปแบบการท่องเที่ยวโดยชุมชนอย่างยั่งยืน ในการจัดการชุมชนให้ยั่งยืนต้องคำนึงถึงความยั่งยืนทั้ง 3 ด้าน ประกอบด้วย 1. ด้านสังคม วัฒนธรรม ประเพณีต้องช่วยกันอนุรักษ์วิถีชีวิตของชุมชน อนุรักษ์การ แต่งกายด้วยชุดผ้าไหมพื้นบ้าน ค้นหาเอกลักษณ์ของชุมชนให้มีความชัดเจน ช่วยกันอนุรักษ์ สืบสาน ประเพณีของชุมชน ได้แก่ ประเพณีท่องเที่ยวปราสาทเมืองต่ำตามรอยอารยธรรมขอม และงานประเพณีของอีสาน “ฮีตสิบสอง คองสิบสี่” และ นำเรื่องราวของชุมชนไว้สำหรับผู้ที่สนใจได้ศึกษา เช่น จัดทำพิพิธภัณฑ์ชุมชน ศูนย์ถ่ายทอดองค์ความรู้ เป็นต้น 2. ด้านสิ่งแวดล้อม ปรับภูมิทัศน์ในชุมชนให้มีความสะอาดสมกับเป็นหมู่บ้านท่องเที่ยว ปรับปรุงและเพิ่มป้ายบอกทางให้ชัดเจนตามจุดใหญ่ๆ คนในชุมชนต้องร่วมกันรักษาสิ่งแวดล้อมในชุมชนอีกทั้งยังต้องช่วยกันรักษาป่าชุมชนเขาปลายบัดด้วย และ 3. ด้านเศรษฐกิจ ชุมชนต้องมีการทำการตลาดให้มากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาหีบห่อ ผลิตภัณฑ์ และต้องพัฒนาสินค้าให้เป็นของกิน อีกทั้งยังต้องค้นหาผลิตภัณฑ์ชุมชนให้ชัดเจนที่จะ นำเสนอความเป็นชุมชน ในการบริหารจัดการในระยะยาว จัดทำพิพิธภัณฑ์ชุมชนเพื่อใช้เป็นสถานที่ ถ่ายทอดเรื่องราวความเป็นมาของชุมชน พัฒนาศักยภาพของคนในชุมชนให้มีความพร้อมในการทำงานด้านการท่องเที่ยว และต้องช่วยกันรักษามาตรฐานการบริการของกลุ่มโฮมสเตย์ให้มีมาตรฐาน อยู่ตลอดเวลา ในด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ชุมชนต้องเพิ่มการมีส่วนร่วมให้มากขึ้น ทำให้คนในชุมชนเห็นถึงความสำคัญของชุมชนและมองภาพชุมชนไปในทิศทางเดียวกัน และในด้านการจัดการแหล่งท่องเที่ยว ชุมชนต้องออกระเบียบการท่องเที่ยวออกมาให้ชัดเจนเพื่อถือปฏิบัติกันให้เป็นในทิศทางเดียวกัน และในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของชุมชนเป็นสำคัญด้วย สอดคล้องกับ กิตติศักดิ์ กลิ่นหมื่นไวย ได้ศึกษา แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชนท่ามะโอ อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง พบว่านักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ชุมชนท่ามะโอ อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง ด้านแหล่งท่องเที่ยว และกิจกรรมท่องเที่ยว อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านเส้นทางการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวภายในชุมชนมีความสะดวกต่อ การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (ร้อยละ 67.2) รองลงมาได้แก่ ด้านแหล่งท่องเที่ยวชุมชนท่ามะโอมีสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว ป้ายบอกทาง ป้ายข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว และสัญลักษณ์ (ร้อยละ 58.5) ด้านกิจกรรมท่องเที่ยวมีความปลอดภัยต่อนักท่องเที่ยวหรือไม่ เช่น การเดินชมในเขต พื้นที่ชุมชน การสอนงานศิลปะภูมิปัญญาหรือทำอาหารของท้องถิ่น เป็นต้น (ร้อยละ 44.0) และ ด้านแหล่งท่องเที่ยวมีระบบรักษาความปลอดภัยหรือไม่ เช่น มียามรักษาความปลอดภัย มีป้าย บอกต่าง ๆ เป็นต้น (ร้อยละ 31.5) ด้านการบริการการท่องเที่ยว อยู่ใน

ระดับ มากที่สุด ได้แก่ ชุมชนท่ามะโอจัดให้มีผู้รู้ในพื้นที่สำหรับบริการข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว เช่น มัคคุเทศก์ ท่องถิ่น เป็นต้น (ร้อยละ 54.5) รองลงมาได้แก่ ชุมชนท่ามะโอมีการจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมให้ นักท่องเที่ยวชนักท่องเที่ยวชม เช่น การพ้อนรำ กิจกรรมชุมชน เป็นต้น (ร้อยละ 48.5) ชุมชนท่ามะโอมี บริการร้านอาหารเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว (ร้อยละ 47.0) ชุมชนท่ามะโอมีบริการ ที่พักแรม โฮมสเตย์ ไว้รองรับเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว (ร้อยละ 46.8) ชุมชนท่ามะโอมีการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่นักท่องเที่ยว เช่น ข้อมูลวัฒนธรรม ท่องถิ่น กิจกรรม รายการนำเที่ยว เป็นต้น (ร้อยละ 45.5) ชุมชนท่ามะโอมีบริการ ร้านค้าและร้าน ของที่ระลึกให้นักท่องเที่ยวได้เลือกซื้อสินค้าของชุมชน (ร้อยละ 43.0) และประเด็นอื่น ๆ ที่มีความพึงพอใจในระดับมาก ได้แก่ การขนส่งของชุมชนท่ามะโอมีความสะดวกในการเข้าถึงของนักท่องเที่ยว เช่น ถนนลาดยาง เส้นทางเข้าถึงสถานที่ต่าง ๆ ในชุมชน (ร้อยละ 42.3) และชุมชนท่ามะโอ มีการจัดการด้านความปลอดภัยหรือไม่ เช่น มียามรักษาความปลอดภัย เป็นต้น (ร้อยละ 38.7) ด้านการตลาดการท่องเที่ยว อยู่ในระดับ มากที่สุด ได้แก่ ชุมชนท่ามะโอมีการจัดกิจกรรมทางการท่องเที่ยวหรือไม่ เช่น ถนนคนเดินสาย วัฒนธรรมมีการแสดงพ้อนรำ เป็นต้น (ร้อยละ 51.2) และชุมชนท่ามะโอมีการจัดเส้นทางท่องเที่ยว เช่น โปรแกรมการท่องเที่ยวและเส้นทางท่องเที่ยวของชุมชน (ร้อยละ 51.0)

3. ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อการพัฒนาภาพลักษณ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมภาคเหนือแบบยั่งยืน พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ข้อที่ 19. บริการจัดการห้องน้ำสำหรับผู้สูงอายุและคนพิการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.54 รองลงมาคือ ข้อที่ 6. การต้อนรับนักท่องเที่ยวด้วยความสุภาพอ่อนโยนยิ้มแย้มแจ่มใส มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.53 รองลงมาคือ ข้อที่ 8. การฟื้นฟูงานฝีมือ ศิลปะ และวัฒนธรรมดั้งเดิมของท้องถิ่นขึ้นมาใหม่ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50 ตามลำดับ สอดคล้องกับ นพัสชวินทร์ มูลทาทอง ได้ศึกษาเรื่อง นวัตกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวบนฐานภูมิปัญญาท้องถิ่น ตำบลผาตั้ง อำเภอสังคม จังหวัดหนองคาย ผลการศึกษาพบว่า 1) ปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนานวัตกรรม คือ อัตลักษณ์ชุมชน ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านองค์กร ด้านพืชสมุนไพรป่า ด้านเกษตรกรรมธรรมชาติ และด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่า 2) ชาวตำบลผาตั้งส่วนใหญ่ เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ลาวมีภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมไทย-ลาว ที่หลากหลายกิจกรรมการท่องเที่ยวที่แสดงถึงความเป็นอัตลักษณ์ท้องถิ่นมี จำนวน 18 กิจกรรม จาก 4 ฐานปฏิบัติการเรียนรู้โดยกิจกรรมมุ่งเน้นคุณค่าของชุมชนเป็นสำคัญ 3) นักท่องเที่ยวมีความต้องการมีส่วนร่วมในการสร้างประสบการณ์ ผ่านชุดกิจกรรมฐานอนุรักษ์ทรัพยากรป่าในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.80 องค์ความรู้ที่ได้จากนวัตกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวบนฐานภูมิปัญญาท้องถิ่น พบ 4 องค์ความรู้ คือ 1) การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ 2) การเรียนรู้และวัฒนธรรมชุมชน 3) การพัฒนาเครือข่าย 4) การบริหารจัดการท่องเที่ยว สอดคล้องกับ ปิ่นฤทัย คงทอง ได้ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของจังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิง

วัฒนธรรมของจังหวัดนครศรีธรรมราช ประกอบด้วย 1) การมีจิตสำนึกของประชาชนในฐานะเจ้าบ้านและจิตสำนึกของนักท่องเที่ยว 2) การประสานงานและความร่วมมือ 3) การสนับสนุนของภาครัฐในท้องถิ่น 4) การมีส่วนร่วมของประชาชน 5) ภาวะผู้นำชุมชน

4. แนวทางการพัฒนาภาพลักษณ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมภาคเหนือแบบยั่งยืน พบว่าการให้คนท้องถิ่นที่อาศัยอยู่ในชุมชนมีอำนาจในการตัดสินใจและมีส่วนเกี่ยวข้องในการวางแผนกลยุทธ์ที่สำคัญในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมท้องถิ่นของชุมชน การพัฒนาศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์และวิถีชีวิตเพื่อการนำเที่ยว การสร้างมูลค่าเพิ่มของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยการจำลองบริบทพื้นที่ สถาปัตยกรรม รูปแบบประเพณี วิถีชีวิตผ่านห้องเรียนรู้ และมีวิถีทัศน์ที่เน้นแสง สี เสียง โดยใช้เทคโนโลยีระบบสื่อสารบรรยายแปลภาษาแบบไร้สาย เข้ามาช่วยในการให้ข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในเส้นทางกับนักท่องเที่ยวด้วยภาษาที่หลากหลาย การสนับสนุนให้มีการฟื้นฟูงานฝีมือ ศิลปะ และวัฒนธรรมดั้งเดิมของท้องถิ่นขึ้นใหม่ การเผยแพร่และรวบรวมองค์ความรู้ด้านท่องเที่ยวยั่งยืน จัดอบรมให้ความรู้แก่ชุมชนและผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวและพัฒนาศักยภาพของชุมชนแหล่งท่องเที่ยวเพื่อความยั่งยืนการอนุรักษ์ ฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่มีความเปราะบางและเสี่ยงต่อความเสื่อมโทรม การจัดกิจกรรมในการอนุรักษ์และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยเน้นการปลูกฝังจิตสำนึกร่วมให้กับเยาวชน ส่งเสริมสินค้าหัตถกรรมพื้นเมืองล้านนาให้เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวมีการจัดการพื้นที่สำหรับจอดรถเพื่อบริการแก่นักท่องเที่ยวอย่างเหมาะสม มีสถานที่จำหน่ายสินค้าของที่ระลึกอย่างพอเพียง ห้องสุขามีความสะอาด มีความเป็นระเบียบเรียบร้อยได้มาตรฐาน ด้านสุขอนามัย สะอาด ความปลอดภัย การจัดการสิ่งแวดล้อมให้มีความสะอาด มีการจัดการด้านการบริการที่มีคุณภาพแก่นักท่องเที่ยว มีการประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวให้ทราบอย่างต่อเนื่อง มีรูปแบบการประชาสัมพันธ์ที่หลากหลาย เช่น ผ่านเครือข่าย วิทยุชุมชน ผ่านเว็บไซต์ของ หน่วยงานต่าง ๆ รวมไปถึงในด้านการพัฒนาปรับปรุงแอปพลิเคชันที่ทันสมัยจะช่วยอำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยว สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชื่นอารมณ จันทิมาชัยอมร ได้ทำการศึกษาเรื่อง การเพิ่มประสิทธิภาพการสร้างภาพลักษณ์การท่องเที่ยว พบว่าแนวทางการสร้างภาพลักษณ์การท่องเที่ยวบนความเติบโตที่ยั่งยืนทั้งระบบของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทยที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด ด้านนโยบาย ได้แก่ ส่งเสริมภาพลักษณ์ประเทศไทยให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพและมีมาตรฐานด้านความปลอดภัย ด้านคุณธรรมจริยธรรม ได้แก่ ความเป็นธรรมในการปกครองและพิจารณาค่าตอบแทน ด้านระบบการจัดการที่ดี ได้แก่ พัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวและยกระดับผู้ประกอบการเพื่อให้บุคลากรด้านการท่องเที่ยวภาครัฐมีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และด้านระบบโครงสร้างพื้นฐาน ได้แก่ ระบบการอำนวยความสะดวกที่มีอยู่มีการครอบคลุมพื้นที่อย่างเหมาะสม สำหรับผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ธุรกิจที่มีระยะเวลาดำเนินกิจการน้อยกว่าหรือเท่ากับ 5 ปีกับธุรกิจที่มีระยะเวลาดำเนินกิจการมากกว่า 5 ปี ให้ความสำคัญต่อแนวทางการสร้างภาพลักษณ์การท่องเที่ยวบนความเติบโตที่ยั่งยืนไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุกัญญา วงศ์เจริญชัยกุล ได้

ทำการศึกษา แนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ภายในอำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี พบว่า ต้องการให้อำเภอเมืองอุทัยธานีเป็นเมืองที่รักษาความเป็นมรดกของตัวเองไว้ ยังคงความเป็นดั้งเดิมของตนเองไว้ ไม่ต้องการความทันสมัยแต่ก็ไม่ล้าหลัง และพยายามจะพัฒนาเป็นการท่องเที่ยวที่คงทนหรือยั่งยืนเพื่อคงความเป็นเอกลักษณ์ของเมืองอุทัยไว้อย่างสมบูรณ์ สอดคล้องกับ ศิริพรถาวรวิสิทธิ์ ได้ทำการศึกษา แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของจังหวัดน่าน ด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของจังหวัดน่าน พบว่า การจะส่งเสริมการท่องเที่ยวจะต้องพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้พร้อมที่จะรองรับนักท่องเที่ยว ซึ่งยังมีองค์ประกอบด้านศักยภาพการท่องเที่ยวขององค์ประกอบที่ยังขาดศักยภาพและต้องได้รับการพัฒนาปรับปรุงให้อยู่ในสภาพดีไม่ว่าจะเป็นเรื่องของสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว ด้านห้องน้ำสาธารณะ ป้ายบอกทาง ป้ายแนะนำสถานที่ เส้นทางเข้าแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่บนเขา ที่จอดรถ จุดบริการอินเทอร์เน็ตสาธารณะ และด้านการให้บริการพื้นฐาน ได้แก่ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวตู้เอทีเอ็ม ธนาคารที่ยังไม่เพียงพอ

5. การพัฒนาภาพลักษณ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมภาคเหนือแบบยั่งยืน พบว่า การพัฒนาภาพลักษณ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมภาคเหนือแบบยั่งยืน จะต้องมีการส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน มีการประชาสัมพันธ์และเชิญชวนให้ทุกภาคส่วนได้ทราบถึงประโยชน์ของการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน การทำโครงการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการองค์ความรู้ด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน สนับสนุนเทคโนโลยีการท่องเที่ยวของภาคเหนือและสนับสนุนฐานข้อมูลและการส่งเสริมเทคโนโลยีเพื่อบริการแหล่งท่องเที่ยว และการพัฒนาภาพลักษณ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมภาคเหนือแบบยั่งยืน ควรประกอบไปด้วย ความสะอาด ความสะดวก ความปลอดภัย ความเป็นธรรม และมีความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีการปรับปรุงกฎระเบียบให้มีความสะดวกรวดเร็วมากขึ้น ซึ่งจะมีส่วนช่วยในการพัฒนาภาพลักษณ์ คือทำให้ผู้รับบริการรู้สึกประทับใจและอยากจะมาใช้บริการอีกพร้อมกับชักชวนท่านอื่นๆ ให้มาใช้บริการด้วย สอดคล้องกับ กนกพิชญ์ วิชญวรนนท์ และคณะ ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างยั่งยืนในจังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า 1) สถานการณ์การท่องเที่ยวโดยรวมของจังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ในปี 2560 ที่ผ่านมาจากข้อมูลสถิติพบว่า มียอดนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ มากกว่า 1,200,000 คนเดินทางเข้ามาเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ในจังหวัด อาทิ ปราสาทพนมรุ้ง ปราสาทเมืองต่ำ วนอุทยานภูเขาไฟกระโดง อุทยานไม้ดอก เพลาเพลิน สนามฟุตบอลบุรีรัมย์ยูไนเต็ด และสนามแข่งรถช้างอินเตอร์เนชันแนล เซอร์กิต ทำให้ส่งผลดีต่อธุรกิจการท่องเที่ยว ที่พัก โรงแรม ร้านอาหาร รวมถึงร้านจำหน่ายของฝากของที่ระลึกในเขตพื้นที่จังหวัด 2) สภาพการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างยั่งยืนแบบบูรณาการจังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 3) การประเมินประสิทธิภาพในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างยั่งยืนในจังหวัดบุรีรัมย์ด้วยการ Focus Group พบว่ามีความเป็นไปได้และมีความเหมาะสม สอดคล้องกับ อนุรักษ์ทองขาวและคณะ ได้ศึกษาเรื่อง ยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวเมืองรองติดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออกเฉียงเหนือในมิติของคุณภาพการให้บริการ ภาพลักษณ์การท่องเที่ยว อุปสงค์การท่องเที่ยวและความ

ภาคีของนักท่องเที่ยว ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่านักท่องเที่ยวมีความภาคี สถานที่ท่องเที่ยวมีอุปสงค์การท่องเที่ยว หรือสิ่งที่ทำให้นักท่องเที่ยวพึงพอใจที่ดี มีภาพลักษณ์การท่องเที่ยวและคุณภาพการให้บริการที่ดี ความภาคีของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ภาพลักษณ์การท่องเที่ยว และคุณภาพการให้บริการ ตามลำดับ พฤติกรรมการท่องเที่ยวทุกด้านของการศึกษามีอิทธิพลต่อ ความภาคี ความพึงพอใจ ภาพลักษณ์การท่องเที่ยว และคุณภาพการให้บริการ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความภาคีของนักท่องเที่ยวคือ ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ภาพลักษณ์การท่องเที่ยว และคุณภาพการให้บริการ โดยสิ่งที่มีอิทธิพลต่อความภาคีมากที่สุดคือความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว สุดท้ายแล้วสิ่งที่สำคัญที่สุดในยุทธศาสตร์การพัฒนา คือต้องมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับสถานที่ ที่นักท่องเที่ยวต้องการเยี่ยมชมอยู่เสมอ สอดคล้องกับ วาสนา โปรงจิต และ อนุต จันทรจิต ได้ศึกษาเกี่ยวกับ การท่องเที่ยวแหล่งทางวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น อำเภอสรรคบุรี จังหวัดชัยนาท ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพแหล่งทางวัฒนธรรม อำเภอสรรคบุรี จังหวัดชัยนาท แหล่งทางวัฒนธรรมที่ปรากฏมีอยู่ในปัจจุบัน จำแนกออกเป็นประเภท คือ เมืองโบราณ ได้แก่ วัดอรัญญิก ชุมชนบ้านดงคอน ชุมชนบ้านหนองบัว โบราณสถาน ได้แก่ เจดีย์ทรงปราสาท วัดสองพี่น้อง มหาธาตุเจดีย์ทรงปราสาท และเจดีย์ทรงปราสาท ยอดกลีบบะเพอง วัดมหาธาตุ เจดีย์ 5 ยอด 8 เหลี่ยม วัดพระ แก้ว เจดีย์ทรงพุ่มข้าวบิณฑ์ วัดโตนดหลาย และกุฏิสงฆ์เก่า วัดมเหยงคณ์ โบราณวัตถุ ได้แก่ พระพุทธรูปที่มีศิลปะและสถาปัตยกรรมแบบสุโขทัย ลพบุรี อยุธยา อุทอง และสรรคบุรี 2) ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ปรากฏอยู่โบราณสถาน ได้แก่ องค์ความรู้ที่ปรากฏที่ถ่ายทอดผ่านโบราณสถานที่กรมศิลปากรขึ้นทะเบียนไว้แล้ว คือ 2.1) ภูมิปัญญาเกี่ยวกับธรรมชาติ ได้แก่ องค์ความรู้ที่แสดงถึงโครงสร้างทางสังคมและวัฒนธรรม ประกอบด้วย สถาบันศาสนา พระมหากษัตริย์และการเมืองการปกครอง ซึ่งมีความสัมพันธ์กับศาสนา สังคมและอำนาจ 2.2) ภูมิปัญญาเกี่ยวกับสร้างสรรค์ของบรรพบุรุษ ได้แก่ องค์ความรู้ที่ถูกถ่ายทอดไว้กับโบราณสถานแสดงถึงวิวัฒนาการทางสังคมและวัฒนธรรม ที่มีเหตุมาจากนิเวศวิทยา และการแพร่กระจายทางวัฒนธรรม และเป็นสัญลักษณ์ทางสังคม และวัฒนธรรม เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ประวัติศาสตร์ศิลป์ 2.3) ภูมิปัญญาเกี่ยวกับการจัดการ ได้แก่ องค์ความรู้ที่แสดงถึงการจัดการด้านต่าง ๆ ได้แก่ การจัดการปูชนียสถานอย่างเป็นทางการเป็นเอกเทศให้เป็นเขตพุทธาวาสและสังฆาวาส และการจัดการเกี่ยวกับปริศนาธรรมในลักษณะเชิงเปรียบเทียบระหว่างองค์ประกอบของโบราณสถานกับหลักคำสอนในพุทธศาสนา 2.4) ภูมิปัญญาเกี่ยวกับมรดกทางวัฒนธรรม ได้แก่ องค์ความรู้ที่แสดงถึงทุนทางวัฒนธรรมที่มีความสำคัญต่อสังคม ฐานะเป็นแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น เป็นทรัพยากรทางวัฒนธรรม และเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม เป็นศูนย์กลางของสังคม ซึ่งทำหน้าที่รวมใจ รวมคน และรวมกิจกรรม 3) ศึกษาแนวทางการท่องเที่ยวแหล่งทางวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่ การท่องเที่ยวโดยจักรยาน มีกิจกรรมคือกำหนดพื้นที่แหล่งวัฒนธรรม และเขตวัฒนธรรม การสร้างกิจกรรมประกอบการท่องเที่ยว คือ การถ่ายภาพและการประกวดภาพถ่าย การสร้างคนต้นแบบทางวัฒนธรรม คือ สร้างมัคคุเทศก์ท้องถิ่น และการสร้างคนให้เป็นทุนทางวัฒนธรรม คือ การเล่าเรื่องเมืองเก่าและการเปิดบ้านเยือนเมือง

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ส่งเสริมให้มีการริเริ่มจากองค์กรภาครัฐหรือองค์กรอื่น ๆ ที่มีส่วนร่วมในพื้นที่ควรให้ความสำคัญกับรูปแบบของการท่องเที่ยวแบบใหม่ ๆ ที่พัฒนาทรัพยากรเชิงวัฒนธรรมและเชิงสร้างสรรค์ที่แตกต่างไปจากวิธีการเดิม ๆ ของคนรุ่นใหม่และสร้างโอกาสหรือแพลตฟอร์มในการพัฒนาให้อยู่บนพื้นฐานของการบูรณาการธุรกิจ และอุตสาหกรรม รวมไปถึงเครือข่ายอื่นๆที่อยู่นอกขอบเขตของการท่องเที่ยวแต่มีความสอดคล้องและสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

1.2 ส่งเสริมให้ประชาชนและองค์กรท้องถิ่นมีการสร้างจิตสำนึกร่วมในการรักษาแหล่งท่องเที่ยว มีการปกป้องผลประโยชน์แหล่งท่องเที่ยว ให้เจ้าหน้าที่เข้าการรับการอบรมให้มีองค์ความรู้เกี่ยวกับประวัติของสถานที่ท่องเที่ยวและวิธีการเก็บรักษาโบราณสถาน เพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษาภาพลักษณ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและคุณภาพบริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทางธรรมชาติของไทย ควรจะศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวระดับนานาชาติโดยนำข้อมูลจากผลการศึกษามาเปรียบเทียบกับของนักท่องเที่ยวชาวไทย และนำผลการศึกษามาปรับปรุงภาพลักษณ์การท่องเที่ยวและคุณภาพการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวเพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญที่สร้างรายได้ให้แก่ชุมชนและประเทศต่อไป

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว เพื่อให้ทราบถึงความต้องการที่แท้จริงของนักท่องเที่ยว และปรับปรุงให้ท่องเที่ยวตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวเหล่านั้น

2.3 ควรศึกษาการพัฒนาภาพลักษณ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่อื่นให้ครอบคลุมทุกภาคของประเทศ

เอกสารอ้างอิง (References)

กรรณก เกิดสังข์. (2560). การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเชิงกลยุทธ์: กรณีศึกษาตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

จันทร์จิรา สุขบรรจง. (2559). การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของหนานมดแดง อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง. วิทยานิพนธ์หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมบริการและการท่องเที่ยว. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

วารานัย ยุวนะเดมิย์. (2559). การรับรู้ความเสี่ยงของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว. คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

ปณัสยา สิริรุ่งโรจน์กนก. (2559). พฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการจัดการโลจิสติกส์การท่องเที่ยวกรณีศึกษา ตลาดน้ำ อัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม. วิทยานิพนธ์หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน. คณะโลจิสติกส์: มหาวิทยาลัยบูรพา.

สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดพะเยา. สถิตินักท่องเที่ยวเดินทางมาที่จังหวัดพะเยา. สืบค้น 26 กุมภาพันธ์ 2564, จาก https://phayao.mots.go.th/more_news.php?cid=17